

La maledicció de l'araucària

*Proposta
didàctica*

Pilar Puchades Quiles

EPLA

© 2006 Julián Arribas
Coberta de Miquel Mollà
190x130 mm, 152 pàgines
Enquardernació en rústica

© 2006 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya
☎ 961 590 883
info@bullent.net
Director de la col·lecció: Marc Candela

a Roser fou assassinada fa 30 anys i l'Ovidi encara pot sentir a la seua germana com una boira, cada matí. Ella li va ensenyar que no s'ha de matar cap araucària, és l'arbre del dimoni i qui gose matar-lo morirà poc després.

De vegades, en obrir la porta del passat trobem la resposta que sempre hem buscat i que ens allibera d'un record que ens ha perseguit turmentosament durant tota la vida. *La maledicció de l'araucària* conta una d'eixes recerques mitjançant un relat intrigant que farà reflexionar el lector sobre les passions humanes i l'existència.

L'AUTOR

Julián Arribas Pérez (Borriana, 1966) ha escrit relats i articles. És coautor de l'antologia poètica *Solamente palabras* (2003) i ha publicat els poemaris *Racons* (2004), *Poemes del foc* (2004) i *Temps de temps* (2005). És autor també de les novel·les *La tercera habitació* (2003), *El rostre de la innocència* (finalista del Premi Ciutat de Borriana 2004), *Tan breu com un clac de dits* (Premi Vila de Betxí 2005) i *El manuscrit Samos* (Premi Ciutat de Borriana 2006).

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES I METODOLÒGIQUES

La lectura de qualsevol obra literària demana que el receptor tinga una sèrie d'estratègies per esdevenir un lector ideal. Amb aquestes propostes és justament això el que es pretén aconseguir mitjançant una sèrie d'activitats que responen a tres objectius bàsics:

- Entendre el missatge que se'ns vol transmetre. En aquest bloc es treballaran els aspectes que fan referència a la comprensió i a les qüestions més estrictament literàries.
- Aprofundir en el coneixement de la llengua a partir dels mots i de les expressions que farceixen el text.
- Entretenir prenent com a excusa el text. S'intercalen activitats de caràcter lúdic i d'altres que intentaran despertar en el lector el gust per la recerca d'informació sobre temes que resulten atractius per diferents motius.

La finalitat última d'aquest recull d'activitats és ensinistrar els lectors més joves en l'art de la lectura i fer-los comprendre que amb l'hàbit lector es poden conèixer altres realitats i mons veritablement sorprenents. I, és que, la lectura és una gran aventura!

1. Fitxem el llibre:

Títol de l'obra: _____
 Cognoms, nom de l'autor: _____
 Editorial: _____
 Ciutat i any de l'edició: _____ Nombre de pàgines: _____
 Col·lecció: _____ Núm.: _____
 Tema/gènere: _____
 Lloc i temps de l'acció: _____
 Argument: _____
 _____

Tipus de narrador: _____
 _____
 _____
 Personatges: • Principals _____
 _____
 • Secundaris _____
 _____
 Valoració personal: _____
 _____

2. CONTROL DE LECTURA.

a) De quina espècie d'ocell va tenir cura Ovidi de menut? Quin nom tenia?

.....
.....

b) Quants anys té l'araucària del jardí dels Baroja - Servet? Quin dia, mes i any la plantaren? Què té de significatiu aquesta data tan concreta?

.....
.....

c) Explica en què consisteix exactament la maledicció de l'araucària.

.....
.....

d) Per què Ovidi volia ser de major policia? Quin grau havia aconseguit? Per quin malnom el coneixien els companys de la comissaria? Per què va decidir deixar el treball?

.....
.....

e) Com es va assabentar Teresa de la mort de la seua filla? Quines conseqüències va tenir la fatídica notícia?

.....
.....

f) Quants alumnes van quedar al campament la nit de l'assassinat de Roser? Esmenta'ls.

.....

g) Explica tot el que recordes sobre l'etapa en què Paco exercia la docència, per què va deixar de ser professor i a què s'hi va dedicar en els últims temps.

.....

h) Quin era el secret de Roser que només coneixia Pasqual?

.....

i) Quins objectes va trobar Ovidi a la caixa de les proves de l'assassinat de Paco? N'eren cinc, prova de recordar-ne almenys tres.

.....

j) Quin caràcter tenia Tere? Com va descobrir Ovidi que era ella l'assassina? Com va morir?

.....

3. En equips de quatre persones discutiu a classe quin és el tema principal de la novel·la. Després cada equip ha de triar un representant que defensi la postura davant de la resta de companys. Seria força interessant que a la fi tota la classe arribara a un acord.

I el tema de la novel·la és...

4. Sabries dir a quin gènere pertany la història que acabes de llegir. Posa una creu en la casella triada i raona la teua resposta. Has de tenir en compte que, de vegades, en poden coincidir més d'un. Si es dona el cas, explica en quins capítols predomina un gènere per sobre dels altres.

Aventures

Ciència ficció

Històric

Policíac

De misteri o de por

D'amor

Fantàstic

5. SOPA DE LLETRES. Has de trobar el nom d'alguns dels personatges de la novel·la. Per si de cas no te'n recordes, completa les oracions que s'han extret. Contenen tota la informació que necessites per resoldre l'embolic de lletres.

-A les huit i mitja del matí _____ isqué de casa a tota pressa.

-Feia quatre dies que _____, la seua germana, se n'havia anat d'excursió.

-És vosté la senyora Servet, _____ Servet?

-Ara, _____, més que intrigada, estava impressionada, tal com Ovidi desitjava.

-Encara quedava alguna cosa de Roser en _____.

-La tensió continguda durant el moment que durà la intervenció de la tia _____ es transformà de sobte en una rialla compartida per tots.

P	R	E	N	D	A	N	A	O	J	S
O	M	I	R	P	E	R	V	X	G	L
L	D	J	U	P	A	I	A	U	Q	C
E	F	O	O	P	D	A	T	M	U	M
U	A	G	R	I	L	L	A	C	O	C
Q	W	U	P	O	T	T	D	A	E	A
A	U	I	A	T	A	S	E	R	E	T
R	B	E	B	L	R	C	R	P	P	E
S	X	P	A	S	Q	U	A	L	I	V
R	O	S	E	R	B	Z	T	E	L	E
E	C	Q	U	O	T	S	A	N	A	N

6. Escriu vertader (V) o fals (F) al costat de les següents afirmacions.

Ovidi i Raquel havien sigut companys d'institut.	
El tinent Llop era molt considerat amb els policies novells com, per exemple, Marc, el del banc de proves.	
Ovidi va rebre el do de veure les ànimes en pena dels morts de la seua besàvia.	
A Roser la van assassinar amb un matxet, li'l van clavar a l'omòplat de la dreta.	
L'arma de l'homicidi de Paco era una tisora de podar.	
Júlia i Pasqual tenien dos fills bessons.	
La mare d'Ovidi va treballar en una empresa de confecció tèxtil.	
Pasqual ocupava un càrrec important en l'empresa Petronet.	

7. El narrador de *La maledicció de l'araucària* coneix tots els detalls de la història, els pensaments, la intimitat dels personatges... i ens ho conta tot en tercera persona. Aquest tipus de narrador rep el nom d'omniscient justament perquè ho controla tot. Pregunta al professor o a la professora de valencià pels altres tipus de narrador que hi ha. Amb la informació obtinguda canvia un fragment narratiu de la novel·la a primera persona i observa'n les diferències.

8. CURIOSITAT. Júlia i Tere són bessones bivitel·lines. Saps què vol dir això? Doncs, que procedeixen de dos òvuls distints fecundats per dos espermatozous. A banda d'aquesta característica, els bivitel·lins o bessons desiguals en tenen altres. Busca-les i fes una taula comparativa amb els trets dels bessons univitel·lins.

9. No sabem en quin poble o ciutat viuen Ovidi i la resta de personatges que apareixen al llarg del relat. Fes una descripció del lloc on imagines que s'esdevenen el fets.

10. Alguns dels personatges que ens presenta Julián Arribas se'ls coneix pel malnom, per exemple: *Paco Martí "l'Aventurer"* (p. 39) i *Dolors "la Llenguallarga"* (p. 94). Per quin motiu els han atorgat aquests sobrenoms? Saps si la teua família té algun malnom? Quin és i per quin motiu va sorgir?

Al voltant d'aquest tema seria interessant fer una mena d'investigació: fes dues columnes, en la primera escriu els malnoms del teu poble i a la segona els motius que l'han suscitat (característica física, lloc de procedència, etc.).

11. Busca a les pàgines de *La maledicció de l'araucària* totes les paraules relacionades amb els camps semàntics que apareixen a la graella que trobaràs tot seguit.
Aquesta activitat es pot transformar en un concurs molt divertit si controleu el temps i apunteu un punt per cada paraula que cap altre company no tinga. Podeu afegir altres camps semàntics per fer-ho una mica més difícil.

MÚSICA	METEOROLOGIA	INFORMÀTICA
		

12. Mentre feies la lectura del llibre te n'hauràs adonat que apareixen alguns refranys ben populars. Et propose que proves de relacionar els sintagmes de les dues columnes per formar refranys, no tots hi ha aparegut a la novel·la d'Arribas.

Gos que lladra ●	● al primer crit (p. 81)
Qui no vulga pols ●	● ompli bótes i graner
A la taula i al llit ●	● que no vaja a l'era
Aigua de gener ●	● mals negocis
A bons ocis ●	● no mossega (p. 101)

13. Les pàgines de *La maledicció de l'araucària* estan farcides de verbs derivats, per exemple a la pàgina apareix una forma personal del verb *fullejar* derivat de *full*. A continuació trobaràs una sèrie de sintagmes amb un mot destacat en negreta i has de fer una cosa ben senzilla: trobar el verb derivat.

➔ Fer tindre peresa	_____
➔ Fer més lleu	_____
➔ Fer que algú estiga content	_____
➔ Fer més espés	_____
➔ Gustar per sentir-ne el sabor	_____
➔ Posar dret	_____
➔ Untar de greix	_____
➔ Fer tornar tou	_____
➔ Posar quitrà	_____
➔ Prendre un color groguec	_____

14. La sinonímia és la relació de semblança que es dona entre els mots. A la novel·la hi ha aparegut diferents paraules o sintagmes que signifiquen el mateix. Troba els sinònims de:

- Sang (p. 66)
- Ajuntament (p. 89)
- Camí de Sant Jaume (p. 71)
- Maquiavèl·lica (p. 128)
- Arbre del dimoni (p. 84)
- Dimoni (p. 18)

15. Explica el significat de les següents expressions i frases fetes i després construeix una oració amb cadascuna.

→ Tenir més raó que un sant (p. 120)

.....

→ Contar fil per randa una cosa (p. 141)

.....

→ Ser pensat i fet (p. 93)

.....

→ Mirar de fit a fit (p. 137)

.....

→ Omplir el cap de pardalets (p. 13)

.....

→ Ser de repica'm el colze (p. 26)

.....

→ Partir palletes (p. 112)

.....

→ Fer barila (p. 105)

.....

→ Ser manegueta (p. 124)

.....

→ Traure's les castanyes del foc (p. 30)

.....

16. Normalment quan s'acaba un cicle o una etapa escolar el professorat organitza una eixida de final de curs. Imagina que tu ets qui ha de decidir on anar de viatge. Pensa bé el lloc i escriu l'itinerari a seguir: punt de partença, monuments per visitar, eixides nocturnes... Pots incloure fotos per il·lustrar millor la teua proposta.

17. El nostre protagonista, Ovidi, col·lecciona segells. Aquesta afecció rep el nom de filatèlia. Saps quin nom reben el col·leccionisme i l'estudi de...

Monedes _____ Pintures _____

Vídeos _____ Insectes _____

18. Ets capaç d'identificar les figures retòriques que hi apareixen en els següents fragments?

→ *Ovidi no era, no de bon tros, un jove inexpert...* (p. 69).

→ *...-la pregunta retronà en les tristes parets del despatx com un tro en un penya-segat.* (p. 116).

→ *Si algú li preguntara, juraria que, creuar el jardí, costava mig matí.* (p. 12).

→ *La Lluna minvant era un fil platejat que penjava del cel i fou testimoni del primer i indecís bes que rebé de Raquel.* (p. 60).

19. Coneixem les dades biogràfiques de l'autor per l'apunt de la contraportada però si posem tots els sentits en la lectura podem descobrir altres aficions seues pel grau de coneixements o d'especialització quan parla de determinats temes com, en el cas que ens ocupa, la música. A les pàgines 22 , 47, 79, 121 apareixen els noms de grups i compositors d'avui i d'altres temps. Escriu-los a continuació i tria'n un parell per elaborar-ne la biografia amb la discografia inclosa.

.....
 .....
 .....

20. “...*Ens passem la vida llaurant-nos un futur, com si sols s'hagueren de viure els moments que han de vindre més avant i no gaudim del present. Cal viure com si hui fóra l'últim dels nostres dies. Tard o d'hora morirem i hem d'aprofitar cada segon*”.

Aquestes paraules les pronuncia Ovidi mentre manté amb el tinent Llop una conversa (la pots trobar a la pàgina 26). Són unes paraules profundes que ens remetent al tòpic *Carpe diem*, saps què vol dir? Explica-ho.

.....
 .....
 .....

De segur que has llegit altres obres literàries en que apareix o almenys ho hauràs escoltat en alguna que altra pel·lícula. *El club dels poetes morts* n'és un bon exemple si no l'heu vista proposeu als professors que us la passen. Ací teniu la fitxa tècnica.

Títol original: Dead Poet's Society

Any: 1989

Durada: 124 min.

Nacionalitat: EUA

Gènere: Drama

Director: Peter Weir

Guió: Tom Schulman

21. A l'inici del capítol 2 parla de les unions matrimonials tradicionals de caràcter masculista, dels maltractaments, de les separacions, etc. A partir d'aquests temes organitzeu un debat a l'aula per exposar la vostra opinió al respecte. Trieu una persona que modere i atorgue els torns de paraula. Després redacteu una acta amb les conclusions a què heu arribat.

22. A la pàgina 116 hi ha la paraula *penya-segat* que, com pots veure, s'escriu amb guionet. Recordes la normativa que fa referència a aquesta qüestió? Escriu les regles i aporta exemples.

.....

.....

.....

.....

.....

23. A què ens remeten les sigles i abreviatures següents?

- ➔ BOE (p. 48) .....
- ➔ CD (p. 117) .....
- ➔ DNI (p. 119) .....
- ➔ SIM (p. 122) .....

24. CURIOSITAT. A la pàgina 128 podem trobar l'adjectiu *maquiavèl·lica* que prové del cognom Maquiavel. Saps qui era? Pren nota: Nicolás Maquiavelo va ser un home del renaixement italià dedicat a la política i l'art de l'escriptura. L'obra de més relleu que se li atribueix porta per títol *El príncep*. I ara te toca a tu buscar informació al voltant d'aquesta obra cabdal per al pensament polític.

25. El capítol 8 comença amb la descripció d'una situació ben habitual que s'esdevé a les portes dels despatxos dels Caps de Personal de qualsevol empresa. Prepareu per parelles la bateria de preguntes que farieu a una persona per contractar-la en la vostra empresa i les característiques i habilitats que més valoraríeu. Les pàgines taronja dels periòdics us aniran bé per veure quins treballs tenen més demanda i que es demana als treballadors i treballadores.

26. Un altre aspecte relacionat amb l'exercici anterior és el que es refereix a l'elaboració d'un *currículum vitae*. Demaneu al tutor o a la tutora que us explique com es redacta i elaboreu el vostre.

27. L'assassinat de Paco s'hi va produir a una vella alqueria situada a la partida del Frare Penedit. Ja saps que el terme municipal d'una població es divideix en partides. Busca als reculls de *Toponímia dels pobles valencians* editats per l'Acadèmia València de la Llengua el corresponent al teu poble. Apunta el nom de les partides i afegeix en quines encara hi resten alqueries o masies.

28. Ja saps que la llengua té diversos procediments per crear paraules noves. D'aquests el més productiu és el de l'afixació. Busca a les pàgines de La maledicció de l'auracària exemples, almenys cinc de cada, i classifica'ls en la graella. Subratlla la paraula a partir de la qual s'han format.

PREFIXOS	INFIXOS	SUFIXOS

29. A continuació hi ha una sèrie de definicions de paraules que han aparegut al llibre, el que has de fer és descobrir quin mot amaguen.

➔ Confusió, avalot

A _ _ _ _ _ L

➔ El qui executa les penes de mort i altres penes corporals

B _ _ _ _ Í

➔ Home envanit, presumtuós

B _ _ _ _ _ S

➔ Dolenteria o malesa pròpia d'una criatura

E _ _ _ _ _ A

➔ Confusió de mols que parlen alhora

G _ _ _ _ _ L

➔ Agitar-se amb un lleu tremolor

T _ _ _ _ _ · _ _ _ R

➔ Estat emocional caracteritzat per un afebliment o una disminució de les forces anímiques, intel·lectuals i fins i tot físiques de la persona

D _ _ _ _ _ Ó

30. Busca deu paraules que continguin algun dígraf. Tracta de no repetir el mateix dígraf en dues paraules, indica la pàgina en què les has trobades.